

<p style="text-align: center;">Analýza vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu</p> <p style="text-align: center;">Vplyvy na rodinné prostredie, vzájomnú súdržnosť členov rodiny, výchovu detí, práva rodičov voči deťom, základné zásady zákona o rodine, uzavieranie manželstva a na disponibilný príjem domácností viacdetných rodín</p>
<p>8.1 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na rodinné prostredie a špecifikujte pozitívne/negatívne vplyvy na rodinné prostredie.</p>
<p><i>8.1.1 Spôsobí predložený návrh zmenu rodinného prostredia? Ak áno, v akom rozsahu? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu, prípadne dôvod chýbajúcej kvantifikácie.</i></p>
<p>Pozitívne vplyvy na rodinné prostredie.</p> <p>Návrh Národného akčného plánu Európskej záruky pre deti v Slovenskej republike s výhľadom do roku 2030 je komplexný materiál, ktorého víziou je prostredníctvom implementácie, monitorovania a hodnotenia zlepšovať podmienky života na Slovensku pre všetky deti, ktoré čelia neľahkým životným situáciám nie svojím zavinением. Deti v týchto životných situáciách potrebujú podporiť, ako na národnej, tak regionálnej úrovni. Cieľom materiálu je reagovať na zložitú situáciu najviac ohrozených detí chudobou a sociálnym vylúčením či sociálno-ekonomickou depriváciou v oblastiach bývania, zdravej výživy, prístupu k vzdelaniu a prístupu k zdravotnej starostlivosti.</p> <p>Predkladaný materiál je koncipovaný na základe odporúčaní a rozdelený na základné oblasti. Materiál tak nehodnotí iba navrhnuté opatrenia, ktoré sú, resp. budú implementované, ale dáva možnosť vytvárať a formovať úlohy pre identifikované oblasti, ktoré sú v podmienkach SR nezachytené a neriešené.</p> <p>Realizácia opatrení konkrétne uvedených v kapitole Plánované opatrenia predpokladá, že bude mať pozitívny vplyv na rodinné prostredie najmä:</p> <p>Úloha: Účinný prístup ku vzdelávaniu na všetkých úrovniach <u>Výzva: Zvýšenie kapacít v zariadeniach starostlivosti o deti do 3 rokov a podpora programov pre deti raného veku</u> Názov opatrenia: Zabezpečenie dostatočných kapacít pre deti v zariadeniach starostlivosti pre deti výstavbou nových, alebo rekonštrukciou existujúcich, alebo Zabezpečenie dostatočného počtu kvalifikovaného personálu a podpora personálnych kapacít</p> <p>Pozitívny vplyv:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zlepšenie ekonomickej a sociálnej situácie v rodinách vrátane detí, - zvýšenie zamestnanosti matiek s malými deťmi (napr. v roku 2019 bola zamestnanosť žien s malými deťmi (0 až 3 ročných) v SR na úrovni 19,2 %, a v krajinách EÚ v priemere 59,4%, zamestnanosť matiek s deťmi 0-6 v porovnaní s Nemeckom (65,0 %) alebo Rakúskom (67,0 %). - zlepšenie podmienok zosúladenia pracovného a rodinného života pre rodičov detí, osobitne pre osamelých rodičov s deťmi <p>Kvantifikácia: momentálne sa na dátach pracuje</p> <p><u>Výzva: Podpora inkluzívneho prístupu vo výchove a vzdelávaní</u> Názov opatrenia : pôsobenie podporných tímov v školách a školských zariadeniach, najmä špeci pedagogickí zamestnanci, inkluzívne tímy, lektori pomocní vychovávatelia a pod.</p> <p>Pozitívny vplyv: zlepšenie ekonomickej a sociálnej situácie v rodinách, kedy napr. špeciálni pedagogickí pracovníci a ďalší odbremení rodičov pri riešení zdravotných, psychických a psychiatrických problémov detí priamo v škole bez nutnosti finančného riešenia týchto problémov jedine rodičmi</p> <p><u>Výzva: Zníženie eliminácia segregácie vo vzdelávaní</u> Názov opatrenia: Podpora desegregácie výchovy a vzdelávania</p>

Pozitívny vplyv: zlepšenie životných podmienok rodín a detí z MRK, podporou vzdelávania zlepšenie ich životnej situácie do budúcnosti najmä zvýšením možností sa samostatne zamestnať a postarať sa o seba

Výzva: Zvyšovať dostupnosť bývania pre rodiny s deťmi v núdzi

Názov opatrenia: Programy podporujúce zabezpečenie bývania pre deti v núdzi a ich rodiny

Pozitívny vplyv: ochrana detí a rodín pred bezdomovectvom a jeho ďalšími negatívnymi vplyvmi

Kvantifikácia: bude zahrnutá v implementácii materiálu, momentálne nie je možné vyčíslit'

Výzva: Podporovať a rozvíjať cenovo dostupné formy bývania pre rodiny s deťmi v núdzi

Pozitívny vplyv: zlepšenie životných podmienok rodín a najmä detí
ochrana detí a rodín pred bezdomovectvom a jeho ďalšími negatívnymi vplyvmi

Účinný prístup ku zdravotnej starostlivosti

Výzva: Zabezpečenie podpory zdravého životného štýlu a prevencie ochorení zlepšením podmienok pre zdravie na komunitnej úrovni a zaradenia rodičov a ich detí s príjmom pod hranicou životného minima medzi skupiny chránené pred vysokými doplatkami za lieky

Pozitívny vplyv : zlepšenie zdravia jednotlivých členov rodín, najmä detí
Zlepšenie zosúladenia pracovného a rodinného života pre rodičov, pretože môžu pokračovať v pracovnej činnosti a deti môžu byť účastní vzdelávania v ich pracovnom čase

Účinný prístup ku zdravej výžive

Výzva: Zabezpečenie prístupu ku zdravému jedlu aj mimo školských dní a podpora zdravého životného štýlu

Opatrenie pôsobenie špecialistov na pohybové a športové aktivity na školách

Pozitívny vplyv: zlepšenie zdravia detí a rodín

Zvýšenie zamestnanosti

Kvantifikácia: bude zahrnutá v implementácii materiálu, momentálne nie je možné vyčíslit'

8.1.2 Môže dôjsť predloženým návrhom k narušeniu zdravého rodinného prostredia?

Bez vplyvu

8.1.3 Má predložený návrh vplyv na demografický rast? Ak áno, aký je vplyv vzhľadom k úrovni zachovanej hodnoty populácie?

Bez vplyvu

8.1.4 Má predložený návrh vplyv na odstraňovanie prekážok, ktoré bránia pracujúcim rodičom dosiahnuť želaný počet detí?

Áno má, pozitívny.

Výzva: Aktivizácia rómskych žien a dievčat v programoch zameraných na zlepšenie zdravia prostredníctvom informovania mladých rómskych žien a mužov o prístupe k bezpečným, efektívnym a akceptovateľným metódam zodpovedného rodičovstva, prístupe k primeraným službám zodpovedného rodičovstva, ktoré umožnia ženám prekonať bezpečne tehotenstvo a materstvo ale aj rizikách materstva v neplnoletom veku a dôležitosti preventívnych prehliadok a návštev lekára v rannom veku dieťaťa s cieľom predísť odvrátiteľným úmrtiam.

Pozitívny vplyv: predchádzanie odvrátiteľným úmrtiam sa môže dosiahnuť zlepšenie podmienok a možností pre rodičov dosiahnuť želaný počet detí.

8.1.5 Má predložený návrh vplyv na množstvo času alebo príležitostí pre rodičov alebo pre deti na realizáciu rodinného života?

Áno má pozitívny vplyv.

Výzva: Zvyšovať dostupnosť bývania pre rodiny s deťmi v núdzi

Názov opatrenia: Programy podporujúce zabezpečenie bývania pre deti v núdzi a ich rodiny

Pozitívny vplyv: vyriešením otázky bývania pre rodičov a deti v núdzi sa otvoria nové možnosti pre realizáciu rodinného života, najmä motivácia pre rodičov získať kvalitnú prácu a následne lepšie možnosti pre spoločné trávenie voľného času s deťmi

Kvantifikácia: bude zahrnutá v implementácii materiálu, momentálne nie je možné vyčíslit'

Výzva: Podporovať a rozvíjať cenovo dostupné formy bývania pre rodiny s deťmi v núdzi

Pozitívny vplyv: zabezpečením základnej potreby bývania sa dosiahne zlepšenie životných podmienok a príležitostí pre rodičov a najmä detí na realizáciu

8.1.6 Má predložený návrh vplyv na prenikanie látkových alebo nelátkových závislostí do rodín?

Bez vplyvu

8.2 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na vzájomnú súdržnosť členov rodiny.
8.2.1 Má predložený návrh vplyv na vzájomnú súdržnosť členov rodiny? Ak áno, aký? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu, prípadne dôvod chýbajúcej kvantifikácie.
Bez vplyvu
8.2.2 Má predložený návrh vplyv na posilňovanie väzieb medzi členmi rodiny?
Bez vplyvu
8.2.3 Má predložený návrh vplyv na obnovovanie alebo záchranu rodín?
Bez vplyvu
8.2.4 Má predložený návrh vplyv na vznik či pretrvávajúce konflikty medzi členmi rodiny?
Bez vplyvu
8.2.5 Má predložený návrh vplyv na rozpad rodín?
Bez vplyvu
8.2.6 Má predložený návrh vplyv na poskytovanie pomoci pri odkázanosti niektorého z členov rodiny na pomoc?
<p>Áno, má pozitívny.</p> <p>Výzva: Zavedenie efektívneho systému ochrany detí pred násilím všeobecne a v sociálnych službách/opatreniach sociálnoprávnej ochrany, a v rámci poskytovania zdravotnej starostlivosti umiestnením špeciálnych bezpečnostných postelí pre deti a podporou prítomnosti rodiča pri dieťati</p> <p>Pozitívny vplyv: zlepšenie zdravotnej starostlivosti v špecifických situáciách rodičov a detí</p>

8.3 Identifikujte a popíšte vplyvy na výchovu detí.
<i>8.3.1 Má predložený návrh vplyv na výchovu detí? Ak áno, aký?</i>
<p><u>Áno, má pozitívny.</u></p> <p>Úloha: Účinný prístup ku vzdelávaniu na všetkých úrovniach</p> <p><u>Výzva: Zvýšenie kapacít v zariadeniach starostlivosti o deti do 3 rokov a podpora programov pre deti raného veku</u></p> <p>Názov opatrenia: Zabezpečenie dostatočných kapacít pre deti v zariadeniach starostlivosti pre deti výstavbou nových, alebo rekonštrukciou existujúcich, alebo Zabezpečenie dostatočného počtu kvalifikovaného personálu a podpora personálnych kapacít</p> <p>Pozitívny vplyv: zvýšením kvality vzdelávania v rannom veku sa zvyšuje šanca na záujem dieťaťa a rodičov o úspešnejšie vzdelávanie v neskoršom veku čím sa pozitívne výchovne pôsobí do budúcnosti</p> <p><u>Výzva: Podpora inkluzívneho prístupu vo výchove a vzdelávaní</u></p> <p>Názov opatrenia : pôsobenie podporných tímov v školách a školských zariadeniach, najmä špeci pedagogickí zamestnanci, inkluzívne tímy, lektori pomocní vychovávatelia a pod.</p> <p>Pozitívny vplyv: zlepšenie úrovne vzdelávania a dosahovaných školských výsledkov u detí</p>
<i>8.3.2 Má predložený návrh vplyv na výchovu detí v rodinách?</i>
<p><u>Áno má, pozitívny.</u></p> <p><u>Výzva: Podpora inkluzívneho prístupu vo výchove a vzdelávaní</u></p> <p>Názov opatrenia : pôsobenie podporných tímov v školách a školských zariadeniach, najmä špeci pedagogickí zamestnanci, inkluzívne tímy, lektori pomocní vychovávatelia a pod.</p> <p>Pozitívny vplyv: zlepšenie ekonomickej a sociálnej situácie v rodinách, kedy napr. špeciálni pedagogickí pracovníci a ďalší odbremení rodičov pri riešení zdravotných, psychických a psychiatrických problémov detí priamo v škole uľahčuje výchovu a pozitívne pôsobí voči samotným rodičom a riešenie výchovných</p>
<i>8.3.3 Má predložený návrh vplyv na výchovu detí k manželstvu a rodičovstvu?</i>
<p><i>Bez vplyvu</i></p>

8.4 Identifikujte a popíšte vplyvy na práva rodičov voči deťom.
8.4.1 Má predložený návrh vplyv na práva alebo zodpovednosť rodičov voči deťom? Ak áno, aký?
Bez vplyvu
8.5 Identifikujte a popíšte vplyvy na základné zásady zákona o rodine.
8.5.1 Má predložený návrh vplyv na chránené záujmy obsiahnuté v základných zásadách zákona o rodine? Ak áno, aký?
Bez vplyvu
8.6 Identifikujte a popíšte vplyvy na uzavieranie manželstva.
8.6.1 Má predložený návrh vplyv na uzavieranie manželstva? Ak áno, aký?
Bez vplyvu
8.6.2 Má predložený návrh vplyv na preferovaný čas vstupu do manželstva?
Bez vplyvu
8.6.3 Má predložený návrh vplyv na informovanosť ohľadom povahy manželstva a záväzkov medzi manželmi a založenia rodiny?
Bez vplyvu
8.6.4 Má predložený návrh vplyv na predchádzanie rozpadom manželstiev?
Bez vplyvu
8.7 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na disponibilný príjem domácností viacdenných rodín.
8.7.1 Má predložený návrh vplyv na disponibilný príjem domácností viacdenných rodín? Ak áno, špecifikujte tento vplyv s prihliadnutím na počet detí v rodine, ich špeciálne potreby vzhľadom k veku, zdravotnému stavu a prípadne iným okolnostiam. Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu, prípadne dôvod chýbajúcej kvantifikácie.
Bez vplyvu

Metodický postup pre analýzu vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu

Všeobecne

Hlavným dôvodom systematického analytického posudzovania vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu je ustanovenie článku 41 Ústavy Slovenskej republiky, ktorá garantuje manželstvu, rodičovstvu a rodine osobitnú zákonnú ochranu. Bez náležitého analytického posudzovania návrhov právnych predpisov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu je dodržiavanie tohto ústavného záväzku v súlade s cieľmi stanovenými ústavodarcom ohrozené. Podstatným dôvodom je tiež potreba integrácie rodinných aspektov do prípravy a schvaľovania právnych predpisov so zreteľom na podporu trvalo udržateľného demografického rozvoja spoločnosti. Zároveň sa dosiahne zlepšenie rozhodovacieho procesu pomocou včasného identifikovania potenciálnych vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu predkladaných materiálov ešte pred ich schválením a zavedením do praxe. Zlepšenie rozhodovacieho procesu môže prispieť k tomu, že predkladané materiály nebudú mať negatívny dopad na rodinné prostredie, vzájomnú súdržnosť členov rodiny, výchovu detí, práva rodičov voči deťom, základné zásady zákona o rodine, uzavieranie manželstva a na disponibilný príjem domácností viacerých rodín. Bezpečnostná stratégia štátu počíta s tým, že v období dlhodobu nízkej pôrodnosti musia byť demografické opatrenia zamerané pronatalitne. Základným predpokladom pre zvyšovanie pôrodnosti sú stabilné a fungujúce rodiny.

Posudzovanie vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu je taktiež jedným z konkrétnych krokov venovania pozornosti rastúcej zraniteľnosti rodín založených manželstvom ako základných buniek spoločnosti a nepriaznivých demografických prognóz pre Slovenskú

republiku. Rodina je založená manželstvom a/alebo na spoločnom rodinnom pôvode. Posudzovanie vplyvov na rodinu preto zahŕňa aj posudzovanie vplyvov na rodiny osamelých rodičov s deťmi. Vypracúvanie a posudzovanie vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu pomáha naplňovať ciele rezolúcie Rady OSN pre ľudské práva. Rezolúcia, citujúc Všeobecnú deklaráciu ľudských práv, nazvala rodinu „prirodzenou a základnou bunkou spoločnosti“ a vyzvala štáty na prijatie opatrení na jej podporu a rozvoj. Rodina podľa rezolúcie čelí „rastúcej zraniteľnosti“ a štáty by jej mali venovať zvláštnu pozornosť.¹

Predmetná analýza vplyvov musí byť zameraná najmä na zistenie a vyhodnotenie priamych a nepriamych vplyvov na rodinné prostredie, vzájomnú súdržnosť členov rodiny, výchovu detí, práva rodičov voči deťom, základné zásady zákona o rodine, uzavieranie manželstva a na disponibilný príjem domácností viacdetských rodín. Každý z týchto konkrétnych vplyvov sa analyzuje samostatne a takým spôsobom, aby bolo možné najmä jednoznačne posúdiť jednotlivé vplyvy. V predmetnom metodickom postupe je určený minimálny rozsah, v akom je potrebné predmetnú analýzu vyhotovovať, aby sa dosiahol účel náležitého posudzovania vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, a ktorý zároveň čo najmenej zaťažuje dotknuté subjekty.

Pri vypracúvaní analýzy vplyvov môže predkladateľ vychádzať najmä z nasledovných zdrojov údajov:

- štatistické zisťovanie, ktoré realizuje Štatistický úrad SR;
- administratívne zdroje údajov Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny;
- administratívne zdroje údajov Sociálnej poisťovne;
- existujúce výskumy, štúdie alebo konzultácie s relevantnými skupinami, organizáciami (vedecko-výskumnými, analytickými, verejnoprávnymi, mimovládnymi, cirkevnými) alebo jednotlivcami.

Identifikácia vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu v doložke vybraných vplyvov

V doložke vybraných vplyvov predkladateľ identifikuje, či predkladaný materiál má niektorý z vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu uvedených v bodoch 8.1 – 8.7 v tabuľke na str. 1 - 4.

Ak áno, označí príslušný charakter vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu (pozitívny a/alebo negatívny).

¹ Podľa publikácie „Vplyv starnutia populácie na zamestnanosť a ekonomický rast“ vydanej Radou pre rozpočtovú zodpovednosť je podľa demografických prognóz nepriaznivý vývoj posledných štyroch rokov začiatkom dlhého obdobia, počas ktorého bude populácia prechádzajúca do poproduktívneho veku systematicky početnejšia ako mladšie vekové skupiny, ktoré by ju mali nahrádzať. Výsledný pokles populácie v produktívnom veku bude zároveň sprevádzaný aj nárastom počtu ľudí starších ako 65 rokov. Kým na Slovensku v roku 2014 pripadalo na jedného seniora 5 ľudí v produktívnom veku, v roku 2030 sa očakáva, že to budú už len traja. V Európskom kontexte ide pritom o jednu z najrýchlejších prebiehajúcich demografických zmien. Pre porovnanie, v rovnakom období sa v celej Európskej únii zníži počet ľudí v produktívnom veku pripadajúcich na jedného seniora len približne o jedného človeka, teda polovičným tempom v porovnaní so Slovenskom. Správa OSN Slovensko rovnako upozorňuje na tento demografický problém. Podľa odhadu OSN do roku 2100 má klesnúť počet obyvateľov Slovenska na 3,7 milióna pri stúpajúcom počte obyvateľov v Afrike a Ázii. Priemerný vek sa zvýši až na 50 rokov. Na túto skutočnosť je potrebné reagovať a v dlhodobom horizonte prijímať opatrenia, ktoré podporia spomalenie demografického poklesu a prinesú v dlhšom horizonte demografický rast na úroveň zachovnej hodnoty populácie.

Ak predkladaný materiál nemá žiadny z uvedených vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu alebo je vplyv marginálny (zanedbateľný), predkladateľ označí krížikom žiadny vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

V časti poznámky môže predkladateľ vysvetliť, prečo materiál nemá vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu alebo má iba marginálny vplyv, zhrnúť vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, uviesť prevládajúci charakter vplyvov (pozitívny/negatívny).

Ak má predkladaný materiál negatívne vplyvy na rodinné prostredie, vzájomnú súdržnosť členov rodiny, výchovu detí, práva rodičov voči deťom, základné zásady zákona o rodine, uzavieranie manželstva a na disponibilný príjem domácností viacdenných rodín a napriek tomu sa predkladá na rokovanie vlády, predkladateľ môže navrhnúť opatrenia, ktoré by mohli tento potenciálny stav kompenzovať.

Analýza vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu

Ak je v doložke vybraných vplyvov označený pozitívny a/alebo negatívny vplyv materiálu na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, predkladateľ vypracuje podrobnejšie posúdenie v jednotlivých oblastiach vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu podľa bodov 8.1 – 8.7 v tabuľke na str. 1 - 4, tzv. analýzu vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu. Ak v niektorej z uvedených oblastí vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu nebol identifikovaný vplyv, predkladateľ v príslušnom bode analýzy uvedie poznámku „bez vplyvu“. Nasledovný postup uvádza kroky pre vypracovanie analýzy vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Všetky príklady sú uvedené demonštratívne.

8.1 Zhodnotenie vplyvov na rodinné prostredie:

Pri identifikovaní vplyvov na rodinné prostredie je potrebné brať do úvahy najmä:

8.1.1 zmenu rodinného prostredia, ktorú spôsobí navrhovaná právna úprava alebo navrhovaný nelegislatívny materiál a rozsah tejto zmeny (napríklad z funkčného na nefunkčné, z úplného na neúplné, zo stabilného na nestabilné a pod.)

8.1.2 možnosť narušenia funkčného rodinného prostredia v dôsledku navrhovanej právnej úpravy alebo navrhovaného nelegislatívneho materiálu (napr. narušenie samo-ozdravných procesov v rodine, ekonomický a spoločenský tlak na rozdelenie rodiny a pod.)

8.1.3 vplyv na demografický rast, najmä vplyv vzhľadom k úrovni zachovnej hodnoty populácie (napr. motivácia k takému počtu detí, aký si rodina skutočne želá, bez externých tlakov alebo finančné trestanie za potomka napr. formou zníženia príjmov alebo dôchodkov)

8.1.4 odstraňovanie prekážok, ktoré bránia pracujúcim rodičom dosiahnuť želaný počet detí (napr. umožnenie čiastočných pracovných úväzkov a pod.)

8.1.5 množstvo času alebo príležitostí pre rodičov alebo pre deti na realizáciu rodinného života (napr. zvýšenie/zníženie počtu hodín pracovného času alebo bonusy na spoločné trávenie času rodičov s deťmi)

8.1.6 vplyv na prenikanie látkových alebo nelátkových závislostí do rodín (rizikové faktory identifikované v odborných publikáciách)

8.2 Zhodnotenie vplyvov na vzájomnú súdržnosť členov rodiny:

Pri identifikovaní vplyvov na vzájomnú súdržnosť členov rodiny je potrebné brať do úvahy najmä:

8.2.1 pozitívny/negatívny vplyv na vzájomnú súdržnosť členov rodiny vo všeobecnosti (napr. administratívne uľahčenie prístupu k rozvodom v rozpore s najlepšimi záujmami dieťaťa alebo stimulované prostredie pre absenciu opateri pre odkázaných členov rodiny)

8.2.2 posilňovanie väzieb medzi členmi rodiny, s osobitným prihliadnutím na vznik a udržiavanie vzťahovej väzby medzi matkou a dieťaťom do tretieho roku veku, prípravu na rodičovstvo počas tehotenstva, (napr. finančný, motivačný alebo spoločenský tlak na inštitucionalizovanú starostlivosť o deti do troch rokov veku bez zrelého uváženia dôsledkov na psycho-sociálne vplyvy na vývoja dieťaťa)

8.2.3 obnovovanie alebo záchranu rodín (napr. zavádzanie dostupných intervenčných mechanizmov pre rodiny, ktoré sa ocitli v prechodnej kríze; programy znižujúce počet detí v náhradnej osobnej starostlivosti a pod.)

- 8.2.4 vznik či pretrvávajúce konflikty medzi členmi rodiny (napr. ekonomický tlak alebo stimuly na oddelené spolužitie manželov v dôsledku dochádzania za prácou stovky kilometrov alebo ekonomické stimuly a motivácie k návratu do želaného sociálneho prostredia rodiny)
- 8.2.5 rozpad rodín (napr. finančná stimulácia pridružených povolání pri rozpade rodiny napríklad advokátov, ktorí majú finančný zisk z rozvodu na rozdiel od sanácie rodiny)
- 8.2.6 zníženie/zvýšenie dostupnosti adekvátnej štátnej pomoci v prípade odkázanosti niektorého z členov

8.3 Zhodnotenie vplyvov na výchovu detí:

V prípade hodnotenia vplyvov na výchovu detí ide o:

- 8.3.1 pozitívny/negatívny vplyv na riadnu výchovu detí, v ktorých sa deti nachádzajú (škola, mimoškolské zariadenia a iné výchovné zariadenia a iné) (ochrana pred závažným a nemravným životom v zmysle Trestného zákona);
- 8.3.2 výchovu detí v rodinách (pozitívny vplyv, ak ide o posilnenie autonómie a samoregulácie rodiny; negatívny, ak ide o nadmerný zásah štátu do autonómie rodiny)
- 8.3.3 výchovu detí k manželstvu a rodičovstvu (negatívny, ak ide o cieľnú propagáciu promiskuitného života mladistvých; pozitívny ak vysvetľuje hodnotu funkčnej rodiny ako základnej bunky spoločnosti, ktorá je zárukou prosperity a pod.)

8.4 Zhodnotenie vplyvov na práva rodičov voči deťom:

8.4.1 Pod právami rodičov voči deťom je potrebné rozumieť právo alebo zodpovednosť rodičov voči deťom v zmysle definovaných povinností v Zákone o rodine (sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, zastupovanie maloletého dieťaťa, správa majetku maloletého dieťaťa) .

8.5 Zhodnotenie vplyvov na základné zásady zákona o rodine:

8.5.1 Pod základnými zásadami zákona o rodine je potrebné rozumieť chránené záujmy obsiahnuté v čl. 1 až 5 Zákona o rodine. Predkladaný materiál sa posúdi, či je v súlade (pozitívny vplyv) alebo v nesúlade (negatívny vplyv) alebo bez vplyvu na základné zásady.

8.6 Zhodnotenie vplyvov na uzavieranie manželstva:

V prípade hodnotenia vplyvov na uzavieranie manželstva, ide o:

- 8.6.1 pozitívny/negatívny vplyv na uzavieranie manželstva (v prípade, ak navrhovaný právny predpis alebo navrhovaný nelegislatívny materiál odrádza od uzatvorenia manželstva ide o negatívny vplyv, v prípade motivácie k uzatváraniu manželstva ide o pozitívny vplyv)
- 8.6.2 preferovaný čas vstupu do manželstva (v prípade motivácie odkladania času vstupu do manželstva ide o negatívny vplyv; v prípade motivácie k uzatvoreniu manželstva podľa slobodnej voľby snúbencov ide o pozitívny vplyv)
- 8.6.3 informovanosť ohľadom povahy manželstva a záväzkov medzi manželmi a založenia rodiny (Podľa Zákona o rodine hlavným účelom manželstva je založenie rodiny a riadna výchova detí)
- 8.6.4 predchádzanie rozpadom manželstiev (napríklad preventívne a sanačné programy a pre rodiny v dočasnej kríze; zavádzanie administratívne jednoduchého prístupu k rozvodu bez možnosti obnoviť rodinu)

8.7 Zhodnotenie vplyvov na disponibilný príjem domácností viacdenných rodín:

Pri identifikovaní vplyvov na disponibilný príjem domácností viacdenných rodín je potrebné brať do úvahy najmä pozitívny/negatívny vplyv na disponibilný príjem domácností viacdenných rodín, s prihliadnutím na počet detí v rodine, ich špeciálne potreby vzhľadom k veku, zdravotnému stavu a prípadne iným okolnostiam. **Pokiaľ dôsledky opatrení približujú rodinu k hranici rizika chudoby (ukazovateľ ŠÚ SR) ide o negatívny vplyv, pokiaľ vzdľahujú rodinu od hranice rizika chudoby, ide o pozitívny vplyv.**

Pokiaľ navrhované opatrenia zvyšujú zraniteľnosť rodín (napr. zvýšenie rizika látkových a nelátkových závislostí členov rodín a pod.) vo vzťahu k ich disponibilnému príjmu ide o negatívny vplyv. Pri identifikácii vplyvov je potrebné pozerieť na rodinu ako na základnú ekonomickú jednotku, ktorá z ekonomického hľadiska zabezpečuje všetky potreby členov a identifikovať jednotlivé vplyvy navrhovaných opatrení na rôzne rodiny. Podľa možností sa treba zamerať na posúdenie vplyvu na rodiny, ktoré čelia

- zvýšenému riziku chudoby a sociálneho vylúčenia,
- rodiny s nízkym príjmom (napr. žijúce iba zo sociálnych príjmov, alebo
- z príjmov pod hranicou rizika chudoby, alebo s príjmom pod životným minimom,
- alebo patriace medzi 25% domácností s najnižším príjmom),
- rodiny s nezamestnanými členmi,
- rodiny s 3 a viac deťmi,
- jednorodičovské rodiny s deťmi (neúplné rodiny, ktoré tvoria najmä osamelé matky s deťmi),
- rodiny starších ľudí (nad 65 rokov alebo dôchodcov),
- rodiny s členmi so zdravotným postihnutím,
- rodiny, kde v dôsledku vážnej choroby člena domácnosti musí dôjsť k zrieknutiu sa jedného pracovného príjmu,
- rodiny žijúce v marginalizovaných rómskych komunitách,
- rodiny príslušníkov tretích krajín, azylanti, žiadatelia o azyl.